

אתם ח'יבים
את זה
לילדים שלכם!

התקשרו: 02-6515212
WWW.EINAYIM.COM

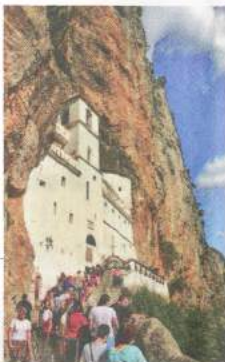
כתב עת איכותי, מיוחד, רב-תחומי, לילדינו

התעמלות בוקר

1. מי משרי ישראל נקרא סרצ'נסקי?

2. ומי מהשרים מומחה לאלגברה לינארית?

תשובות בעמ' 6

גלדיה

עושים עלייה 4

www.haaretz.co.il **הארץ**

יום ראשון י"ח בניסן תשס"ט. 12 באפריל 2009

במשך שנים תפס קולנוע שרון מקום מרכזי בחיי התרבות והחברה של נתניה. אחרי שני עשורים של הזנחה, העירייה מבקשת לשמר ולהפוך אותו למרכז תרבות כחלק מפרויקט ההתחדשות של מרכז העיר

קולנוע שרון המשוחזר בתכנון ניצה סמוק, הדמייה מוח' סמילנסקי. מימין: אנף תרבות ומסחר חדש

קולנוע שרון בעבר. חזית לוח' שער הגיא

סינמה סיטי

החלטתי בלבי לרכוש את הגבעה הזאת. הפרוספריטי של תעשיית היהלומים משך לנתניה עובדים ואנשי יוזמה מכל הארץ. האוכי' לוסיה גדלה במהירות, וחסר היה בעיר אולם שיעניק לה צביון של עיר גדולה. כך נכנס לי ה'יתוש' להקים על גבעת הנוטע אולם לתיאטרון וקולנוע ראוי לשמו. זה הפך למן דיבוק. הרעיון כבש אותי כליל. גמרתי אומר, שאם כבר להקים אולם לתיאטרון, אזי שיהיה זה משהו שאין דוגמתו בארץ".

לאחר לנדה, יהלומן בכיר ופוליטיקאי נתנייתי מקומי, היה הלום להפוך את נתניה לכרך סואן. על גבעת כורכר גבוהה, שהיתה נקודת ההתיישבות הראשונה בעיר, הוא הקים ב-1951 אולם יוצא דופן כממדיו והידורו שאירח את מיטב ההצגות, הסרטים והמופעים. "נתניה היתה קטנה עדיין לממדיו ולשכלוליו של אולם גדול ורפונטטיווי", הוא מעיד בזכר רונותיו, אך מוסיף "כי האולם הביא 'תקופה חדשה בחיי האמנות התרבות של נתניה. טובי התיאטרונים, שהציגו באולם שרון, גמרו את ההלל על ציורו ושכלוליו".

קולנוע שרון מייצג תקופה מתקתקה ומ' עוררת נוסטלגיה, שבה לבתי הקולנוע היה חלק מרכזי בחיי התרבות והבידור של הערים בישראל. עם הקמתו כלל 1,300 מקומות, והיה לו מקום של כבוד לצד אולמות מפורסמים כגון אלנבי בתל אביב ואורה בחיפה. בש' ביל נתניה, שתוכננה בידי האדריכל הבריטי הוליריי כעיר קיט, היה הקולנוע עוגן חשוב ברצף של תעשיית הנופש, הבידור והמסחר שהשתרעה מחוף הים במעלה רחוב הרצל. אף שנותר במשך כל השנים בידהם של בני משפחת לנדה (כיום מרחב), הוא שימש כבית תרבות עירוני לא רשמי ונהפך לנעץ נוצץ על מפת ישראל.

אבל כיום קולנוע שרון הוא בעיקר משל מכוער ולא מחמיא למצבו של מרכז נתניה ומצבם של בתי קולנוע ותיקים. התיירים שנהרו אל העיר בכל שנה עזבו לטבריה, אילת ואנטליה, תעשיית היהלומים נדדה לרמת גן, ואילו הקונים ברחוב הראשי עברו לקניון הח' דש. גם לעירייה היתה יד בהידרדרות המרכז ההיסטורי של העיר: במשך שנים היא העדיי' פה להשקיע בשכונות חדשות כדרום ומזרח העיר, ואף העבירה את משכנה לאזור התע' שייה החדש.

קולנוע שרון שרד עד סוף שנות ה-80, ואז נסגר בשל חוסר כדאיות כלכלית. משם תהליך הגיוועה היה ידוע מראש: שריפה שפ' רצה באולם פגמה קשות בגג ובחדר החזרות של השחקנים, והלובי המפואר בסגנון ארידקו נהפך למשתנה ציבורית ולמקום לינה מזדמן לחסרי בית ונרקומנים. את המצב העגום הזה מנסים עכשיו בעיריית נתניה לשנות. ראש העיר, מרים פיירברג-איכר, מקדמת עם מהי' נדס העיר פול ויטל תוכנית שאפתנית לשיי' מורו של הקולנוע ולהפיכתו למרכז תרבות עירוני.

"אין נתנייתי שלא זוכר את ימי הזוהר של קולנוע שרון", מספרת שרה גזית, אדריכלית ומנהלת אגף תכנון ועיצוב עירוני בעירייה.

"אני זוכרת שראיתי שם הצגות וסרטים במי' קום הכי תוסס בעיר. יחד עם בתי הקולנוע האחרים, המלונות, בתי הקפה והמסעדות, העיר היתה מוקד של קיט ונופש". הזיכרונות של גזית משתלבים היטב בתוכנית רחבה בהי' רבה של העירייה להידוש פניו של מרכז העיר. בדומה לערים ותיקות אחרות בישראל, נתניה מנסה להמציא את עצמה מחדש.

ארדקו מובהק

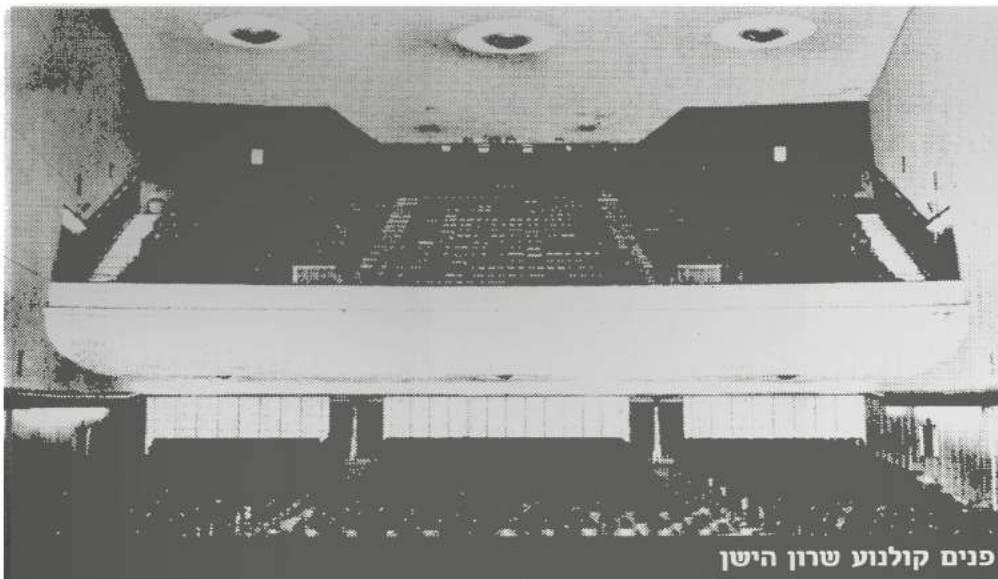
התחדשות עירונית נהפכה לאחד מהתהי' ליכים המדוברים בעולם, וגם בנתניה מדבי' רים כיום על שיפוץ הכיכרות ההיסטוריות, שימור מבנים מודרניסטיים, שילוב תחבורה ציבורית ירוקה, פרויקטים של פינוי-בינוי והתייאת המסחר. הקולנוע הוא אחד משורה של עוגנים פיסיים וערכיים שאמורים למשוך מחדש את הנתנייתים למרכז. "יש פה אלמנט של החזרת עטרה ליושנה. הקולנוע הוא אחד המבנים שמסמלים את הזיכרון הקולקטיווי של המקום", מוסיפה גזית, "השאלה היא איך לוקחים מבנה עם כל כך הרבה משמעות, והופכים אותו לאלמנט עירוני שיכול לתפקד לא רק כאולם מופעים". את תוכנית האב החי' דשה מכין משרד מייזליץ-כסיף, שאחראי על

תכנונו המוצלח של נמל תל אביב ועל פרויקט התחדשות עירונית בהרצליה ובכרמיאל.

קולנוע שרון נהפך למונומנט נתנייתי לא רק בשל השיבותו בסצנת התרבות המקומית, אלא גם בזכות איכויותיו האדריכליות. אהרון לנדה גייס למלאכת התכנון את האדריכל שמואל (סם) ברקאי ואת אברהם פנכל, שהיה אחד ממעצבי הפנים המובילים בישראל. שרון היה בית קולנוע גדול במיוחד, שהכיל, בנוי סף ל-1,300 מקומות הישיבה, גם במה גדולה עם חדרי הלבשה ואפילו תא מיוחד לתזמורת. החזית הראשית של הבניין, הפונה לרחוב שער הגיא, עוצבה בסגנון ארידקו עם קווים עגולים ורכים שנחתכו על ידי אלמנט אנכי בולט.

החזית הצדית, שפונה אל רחוב סמילנ' סקי, עוצבה באופן פחות מוקפד, עם קשתות שהעידו על תפקידו של הקור הנושא את הגג ומגדל במה ריבועי. הקו העיצובי נשמר גם בפנים: הכר בלובי התחתון מחופה בכפיסי עץ בצבע שחור, אלמנט ארידקו מובהק, ואילו אל הלובי העליון מובילות מדרגות עם מעקה מחופה בעור.

מלאכת השימור והתכנון הופקדה בידיה של ניצה סמוק, הכוהנת הגדולה של השימור בתל אביב. סמוק מטפלת לא רק במבנה הקור לנוע אלא גם בשורה של בניינים מודרניס' טיים אחרים ברחוב הרצל, שאמורים לזכות

פנים קולנוע שרון הישן

התצלומים באדיבות משרד אדריכלים ניצה סמוק

במתיחת פנים במסגרת ההתחדשות העירוני' נית. "קולנוע שרון היה מקום המפגש המוביל של נתניה", מספרת סמוק. "בשנה שעברה באתי לכאן עם סטודנטים מהטכניון לסיור, וכשפתחו לנו את הבניין התגודדו המון אני' שים סביבנו ושאלו בהתלהבות: 'מה זה? מה הולכים לעשות פה?'. לכל אחד יש זיכרונות מהזמן שהוא היה צעיר והלך עם החברה שלו לסרטים. מתל אביב עד הצפון, לא היה בית קולנוע כזה גדול".

סמוק ערכה סקר היתכנות ראשוני לעיי' רייה, שהתקבל בהתלהבות רבה, וכיום היא עוסקת בהכנת תוכנית מפורטת שתבהן לעיר מק את העלויות הכרוכות בשימור האולם ובהשמשתו. "הבעיה המרכזית באולם היא שהוא לא עומד בתקנים העדכניים, כמו רוי' חב הבמה, גודל המעברים וזווית השיפוע של המשך בעמ' 4

ניצה סמוק: "עבודות השיפוץ והשיקום מגיעות לפי ההערכה ל-40 מיליון שקלים, בעוד שבניית מבנה חדש תעלה בין 120 ל-140 מיליון שקלים - מבלי לדבר על כך שהאולמות החדשים משפיעים לרעה על האטרקטיוויות של המרכז"